

Adroddiad i'r:	Pwyllgor Archwilio Cymunedau
Dyddiad y Cyfarfod:	15 Mehefin 2017
Swyddog Arweiniol:	Pennaeth Gwasanaethau Addysg a Phlant
Awdur yr Adroddiad:	Pennaeth Addysg
Teitl:	Polisi Cludiant i Ddysgwyr Sir Ddinbych

---

1. Am beth mae'r adroddiad yn sôn?

1.1 Darparu adborth yn dilyn ymgynghoriad ar Bolisi Cludiant i Ddysgwyr Sir Ddinbych.

2. Beth yw'r rheswm dros lunio'r adroddiad hwn?

2.1 Bod yr Aelodau'n ystyried yr ymatebion i'r ymgynghoriad ac yn cadarnhau a ellir symud ymlaen i'r cam nesaf o fabwysiadu'r polisi.

3. Beth yw'r Argymhellion?

Bod yr Aelodau yn:

- 3.1 cadarnhau eu bod wedi darllen, deall ac ystyried yr Asesiad o Effaith ar Les (Atodiad 5) fel rhan o'u hystyriaethau; ac
- 3.2 - Ystyried yr wybodaeth a ddarparwyd ynddynt.
- Trafod yr ymatebion penodol a gafwyd i'r ymgynghoriad; ac
- Argymhell i'r Cabinet bod y polisi'n cael ei gymeradwyo.

4. Manylion yr adroddiad

4.1 Cefndir

4.1.1 Cyflwynwyd adroddiad i Bwyllgor Archwilio Cymunedau ar 2 Chwefror 2017 i ddarparu manylion y polisi newydd. Yn y cyfarfod hwn, cefnogodd yr Aelodau'r ymagwedd a amlinellwyd ac awdurdodwyd Cymorth Addysg i ymgymryd â'r cam ymgynghori; gydag Asesiad o Effaith ar Les yn cael ei gynnal cyn hynny. Gofynnwyd hefyd bod canlyniad yr ymgynghoriad yn cael ei gyflwyno i bwyllgor archwilio yn y dyfodol, a dyma yw'r adroddiad hwn.

4.1.2 Mae'r polisi drafft a'r cwestiynau ar gyfer yr ymgynghoriad a ddatblygwyd gan Gymorth Addysg wedi'u nodi yn Atodiad 1 a 2 yn y drefn honno. Cynhaliwyd y cyfnod ymgynghori o 13 Mawrth tan 30 Ebrill 2017.

4.1.3 Anfonwyd ceisiadau i gymryd rhan yn yr ymgynghoriad, ynghyd â'r dogfennau perthnasol, at:

- Holl rieni disgyblion ysgolion Sir Ddinbych; dros 13,000 o lythyrau wedi'u hanfon
- Holl benaethiaid a Chyrff Llywodraethu Sir Ddinbych

- Holl reolwyr busnes a chyllid ysgolion Sir Ddinbych
- Penaethiaid ysgolion uwchradd ger ffiniau Sir Ddinbych
- Holl Gynghorwyr Cyngor Sir Ddinbych
- Holl Gynghorau Cymuned Sir Ddinbych
- Pennaeth Addysg yn Wrecsam, Sir y Fflint, Conwy, Powys a Gwynedd.
- Cynrychiolwyr esgobaeth berthnasol
- Aelodau Seneddol Lleol
- Aelodau Cynulliad Lleol
- Cynrychiolwyr Undebau Sir Ddinbych
- Holl staff Sir Ddinbych
- Colegau Llandrillo a Chambria
- Ymgynghoriad disgyblion drwy gynghorau ysgolion uwchradd
- GwE
- Sustrans
- Roedd dogfennau hefyd ar gael yn holl Lyfrgelloedd Sir Ddinbych
- Trefnwyd ymweliadau i Gyrrff Llywodraethu ar gais
- Roedd dogfennau ymgynghori ar gael ar wefan Sir Ddinbych
- Darparwyd hysbysiadau ar gyfryngau cymdeithasol

4.1.4 Noder, cyn anfon y ddogfen allan ar gyfer yr ymgynghoriad newidiwyd enw'r polisi i adlewyrchu'r ffaith ei fod hefyd yn cynnwys cludiant ôl-16. Felly enw'r polisi drafft yn awr yw 'Polisi Cludiant i Ddysgwyr Sir Ddinbych'.

4.2 Ymatebion i'r Ymgynghoriad

4.2.1 O'r ymgynghoriad ar-lein derbyniwyd 64 o ymatebion. Derbyniwyd 15 ymateb pellach naill ai drwy'r post, e-bost neu sgwrs. Mae'r ymatebion unigol wedi'u hasesu a'u categoreiddio. Noder bod rhai ymatebion yn ymdrin â sawl mater ac maent oll wedi'u cofnodi a'u cyfrif yn unigol. Mae'r rhain wedi'u nodi yn **Atodiad 3**.

4.2.2 Croesawyd y polisi gyda sawl ymateb yn nodi ei fod yn darparu mwy o eglurder na'r fersiwn blaenorol, a bod cydnabod perthnasau bwydo rhwng ysgolion a darparu cludiant am ddim ar y seiliau hynny, yn gam ymlaen cadarnhaol ac yn cefnogi lles y plant.

4.2.3 Codwyd y mater o gategoreiddio ysgolion Cymraeg, yn enwedig mewn perthynas ag Ysgol Bro Cinmeirch (Pentre Llanrhaeadr). Mynegwyd pryderon efallai y byddai disgyblion yn symud i Ysgol Pant Pastynog (Prion) i fod yn gymwys i dderbyn cludiant am ddim i Ysgol Glan Clwyd (Llanelwy). Roedd pryderon hefyd y gellir gwneud ceisiadau o'r fath ar gyfer Ysgol Pant Pastynog o dan drefniadau yn seiliedig ar Ffydd gan ei bod yn Ysgol yr Eglwys yng Nghymru a reolir yn wirfoddol. Fodd bynnag, byddai hyn yn dibynnu ar leoedd sydd ar gael; er y byddai'r Awdurdod yn lleoli disgyblion yn yr ysgol Ffydd arall agosaf ar gyfer ceisiadau o'r fath.

Cafwyd ceisiadau hefyd i ddarparu cludiant am ddim i ddisgyblion Ysgol Bro Cinmeirch i Ysgol Glan Clwyd yn ôl disgrisiwn ac/neu y dylai'r ysgol fod yn rhan o glwstwr Glan Clwyd.

- 4.2.4 Oherwydd natur gadarnhaol y newidiadau a wnaed o ran perthnasau ysgolion bwydo, derbyniwyd sawl sylw ynglŷn â gweithredu'r polisi o fis Medi 2017. Roedd hyn yn ymwneud yn bennaf â'r ffaith y bydd rhai yn talu am gludiant consesiwn yn 2017/18 pan fydd yn rhad ac am ddim o 2018/19. O dan y ddeddfwriaeth ni ellir caniatáu gweithredu'r newidiadau i bolisi cludiant yr awdurdod tan fis Medi 2018.
- 4.2.5 Holwyd am gost consesiynau a /neu gonsesiwn wedi'i warantu. Bydd yr agwedd hon yn cael ei thrafod gyda Chludiant i Deithwyr i sicrhau ein bod yn cael ein meincnodi yn erbyn Awdurdodau Lleol eraill Cymru, er mae'r costau hyn yn dibynnu ar amgylchiadau lleol.
- 4.2.6 Roedd nifer o'r ymatebion yn anghytuno â rhai o agweddau allweddol y gofynion deddfwriaethol y mae'n rhaid i'r Awdurdod weithredu yn unol â nhw; megis yr ysgol addas agosaf neu'r rheolau ynglŷn â chludiant dros 2 neu 3 milltir ar gyfer ysgolion cynradd ac uwchradd. Ni all Sir Ddinbych newid y rhain.
- 4.2.7 O ran llwybrau peryglus, roedd nifer o sylwadau yn cydnabod bod yr Awdurdod wedi ymateb yn gadarnhaol, yn y polisi newydd hwn, i'r materion a godwyd yn 2015. Roedd rhai hefyd wedi gofyn am asesiad ar gyfer yr holl lwybrau ledled y Sir ac nid dim ond pan dderbynnir cais newydd am gludiant. Byddai'n anodd cyflawni cais o'r fath mewn gwirionedd; fodd bynnag, mae gan yr Awdurdod broses gadarn ar waith i ymgymryd ag asesiadau ar yr holl lwybrau newydd ac rydym wedi asesu a chofnodi dros 150 o lwybrau peryglus ar hyn o bryd.
- 4.2.8 **Ymatebion gan Gynghorau Ysgol**
Diolch i gydweithwyr o dîm rhwydwaith 14-19 Sir Ddinbych, cynhaliwyd sesiynau wedi'u hwyluso gyda disgyblion ysgolion mewn 6 o ysgolion uwchradd Sir Ddinbych. Mae adroddiad ynglŷn â'r ymgynghoriad hwn wedi'i nodi yn **Atodiad 4**.
- 4.2.9 Derbyniwyd 73 o ymatebion o'r sesiynau hyn a darparodd y broses fforwm priodol i'r disgyblion leisio eu safbwyntiau. Croesawyd y polisi presennol a derbyniwyd sawl sylw cadarnhaol. Cafwyd sylwadau penodol hefyd a oedd yn adlewyrchu'r ymgynghoriad ar-lein, a bydd Cymorth Addysg / Gwasanaethau i Deithwyr yn olrhain y rhain ac yn darparu adborth i gynghorau ysgol yn y dyfodol.

4.2.10 **Newidiadau Arfaethedig Eraill**

Yn dilyn y canllawiau diweddar a dderbyniwyd gan Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus Cymru, bydd y broses apêl yn y polisi newydd yn cael ei diwygio ychydig. Awgrymir yn eu canllaw arfer gorau y dylid cael proses apêl gyda 2 gam gyda swyddogion yn asesu'r apêl i ddechrau a cham 2 yn banel apêl lle gall rhieni/gofalwyr fod yn bresennol. Bydd y broses hon yn cael ei mabwysiadu yn y Polisi Cludiant i Ddysgwyr newydd.

Crynodeb

- 4.2.12 Darparodd y broses ymgynghori adborth gwerthfawr ar sawl maes. Roedd yn cael ei ystyried fel gwelliant sylweddol ac ymagwedd sy'n fwy cytbwys na'r polisi blaenorol.

4.2.13 Mae'r holl sylwadau unigol a wnaed, sydd yn yr Atodiadau, wedi'u nodi. Bydd rhai o'r awgrymiadau ar gyfer mân welliannau yn cael eu hymgorffori a hysbyswyd Cludiant i Deithwyr ynglŷn ag unrhyw faterion penodol a godwyd ynglŷn â'u swyddogaethau.

4.3 Y camau nesaf

4.3.1 Yn dilyn y cam ymgynghori, roedd yr amserlen wreiddiol yn ei gwneud yn ofynnol bod y polisi'n cael ei gadarnhau erbyn diwedd mis Mehefin 2017, gyda'r polisi'n cael ei gymeradwyo gan y Cabinet cyn mis Medi 2017. Yna gellir gweithredu'r polisi o fis Medi 2018.

4.3.2 Cynigir nad oes angen newid y polisi ei hunan na'i strwythur yn dilyn yr ymgynghoriad a bod yr aelodau yn rhoi cymeradwyaeth i'r swyddogion symud ymlaen â'r broses i fabwysiadu a chymeradwyo'r polisi drwy'r Cabinet.

5. Sut mae'r penderfyniad yn cyfrannu at y Blaenoriaethau Corfforaethol?

Mae'r gwasanaethau a ddisgrifir yma oll yn gefnogol i flaenoriaeth "Gwella Addysg".

6. Faint fydd yn ei gostio a sut fydd yn effeithio ar wasanaethau eraill?

Mae disgwyliad bydd cost y gwasanaeth yn cynyddu i ddiwallu'r rhwymedigaethau statudol o dan Mesur Teithio Gan Ddysgwyr (Cymru) 2008 a'r newidiadau yn y polisi. Fel y soniwyd yn y cyfarfod Archwilio blaenorol, mae Cymorth Addysg yn gweithio gyda Chludiant i Deithwyr ar oblygiadau cost y drafft newydd, yn enwedig y trefniadau ysgolion bwydo arfaethedig. Fodd bynnag, mae sicrhau bod cyllideb cludiant ysgol wedi'i graddio'n gywir i ddiwallu'r gofynion statudol yn bwysig iawn. Tynnwyd sylw at bwysau cyllidebol posibl o £300,000 ac mae wedi'i ariannu fel rhan o gyllideb gymeradwy'r Cyngor ar gyfer 2017/18. Ni fydd y gost benodol yn eglur nes bo'r contractau newydd wedi'u cadarnhau yn ddiweddarach yn y flwyddyn.

7. Beth yw prif gasgliadau'r Asesiad o Effaith ar Les? Gellir lawrlwytho adroddiad cyflawn yr Asesiad o Effaith ar Les oddi ar y [wefan](#), a dylid ei gynnwys fel atodiad i'r adroddiad hwn

Nodir canfyddiadau'r Asesiad o Effaith ar Les yn Atodiad 5 ac fe'u darparwyd fel rhan o'r broses ymgynghori hefyd.

8. Pa ymgynghoriadau a gynhaliwyd gydag Archwilio ac eraill?

Cyflwynwyd adroddiad blaenorol i Bwyllgor Archwilio Cymunedau ym mis Chwefror 2017. Gofynnwyd i holl Aelodau'r Cyngor gymryd rhan yn unigol yn y broses ymgynghori.

9. Datganiad y Prif Swyddog Cyllid

Mae'n bwysig fod gan y cyngor bolisi cludiant priodol ar waith. Cytunodd yr Aelodau Etholedig y dylid adolygu'r Polisi Cludiant yng Ngweithdy Rhyddid a Hyblygrwydd yr

Aelodau a gynhaliwyd ym mis Mehefin 2014. Mae'r polisi diwygiedig a gyflwynwyd ar gyfer yr ymgynghoriad yn estyniad o'r gwaith hwn. Mae cyllid ychwanegol wedi'i gytuno fel rhan o gyllideb 2017/18 er bydd y costau gwirioneddol yn dod yn fwy eglur pan y cadarnheir y contractau yn y flwyddyn academaidd newydd.

10. Pa risgiau sydd yna ac oes yna unrhyw beth y gallwn ei wneud i'w lleihau?

Efallai bydd cyhoeddusrwydd drwg o ran diweddarau'r Polisi hwn, er mai'r newidiadau yw egluro'r rhwymedigaethau o dan Fesur Teithio Gan Ddysgwyr (Cymru) 2008 ac ymateb i'r materion a'r pryderon a amlygwyd yn flaenorol yn y polisi cyfredol. Dengys yr ymgynghoriad y croesawyd y newidiadau hyn.

11. Grym i wneud y Penderfyniad

11.1 Mesur Teithio gan Ddysgwyr (Cymru) 2008

11.2 Adran 7.4.1 o Gyfansoddiad y Cyngor sy'n nodi pwerau Archwilio o ran datblygu ac adolygu polisi.

Swyddog Cyswllt:

Pennaeth Addysg

Rhif ffôn: 01824 708009